

Bryssel 29.4.2020
COM(2020) 178 final

2020/0069 (COD)

SENSITIVE*: *Limited to Cabinets
until adoption*

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1008/2008 muuttamisesta covid-19-pandemian vuoksi

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

* Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions <https://europa.eu/db43PX>

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Covid-19-pandemian aiheuttama kysynnän nopea lasku ja taudin leviämisen rajoittamiseksi toteutetut julkiset toimenpiteet ovat johtaneet talouden merkittävään laskusuhdanteeseen, jonka vakavat kielteiset vaikutukset tuntuvat Euroopan unionissa ja kaikkialla maailmassa. Seurausten vakavuus riippuu sekä covid-19-pandemian kestosta että Euroopan ja kansallisen tason toimenpiteistä kriisin helpottamiseksi ja siitä toipumiseksi. Pandemialla on ennennäkemätön vaikutus erityisesti ilmailuun. Jos ilmailualan maksuvalmiuskriisiin ei puututa, seurauksena voi olla konkurssseja lähikuukausina.

Ilmailualalla on strategista merkitystä Euroopan unionille, ja sillä on merkittävä rooli EU:n taloudessa ja työllisyydessä. Esimerkiksi vuonna 2016 EU:ssa oli ilmailuun liittyviä työpaikkoja 9,4 miljoonaa, ja ilmailualan osuus EU:n BKT:sta oli yli 624 miljardia euroa. Lisäksi ilmailun toimivuus on tärkeää pk-yrityksille ja matkailulle¹. Jokainen ilmailuun käytetty euro tuottaa kolme euroa kokonaistalouteen ja jokainen ilmailualan uusi työpaikka johtaa kolmen muun työpaikan syntymiseen muilla aloilla².

Koska ilmailu edistää osaltaan merkittävästi talouskasvua ja työllisyyttä, covid-19-pandemian vaikutuksista ilmailualaan voi aiheutua EU:n taloudelle, yhteyksille, kaupankäynnille sekä matkustamisen valinnanvaralle ja hinnoille laajempia seurauksia, joiden vaikutukset tuntuvat pitkään.

Pienentynyt kysyntä, rajojen sulkeminen ja lentomatkustamisen tilapäinen rajoittaminen EU:n sisällä sekä EU:n ja laajempien kansainvälisten markkinoiden välillä tarkoittaa matkustajalentoliikenteen huomattavaa supistumista entisestään. Huhtikuun alussa lentojen määrä Euroopassa oli 90 prosenttia pienempi kuin samana aikana vuonna 2019³. Maaliskuussa lentolippujen peruutusten määrä ylitti pelkästään EU:n sisäisten lentojen osalta uusien matkojen myynnin noin 4,5 miljoonalla⁴. Koko vuoden 2020 osalta matkustajaliikenteen kysynnän arvioidaan olevan 35–46 prosenttia pienempi kuin vuonna 2019⁵.

Pandemian vaikutusten lievittämiseksi tarvitaan kunnianhimoisia ja koordinoituja toimia. Koska ilmailun merkitys koko EU:n taloudelle ja sen asemalle maailmassa on niin merkittävä, EU:n on välttämätöntä toteuttaa toimia ilmailualansa tukemiseksi. Tämän asetuksen tarkoituksena on muuttaa väliaikaisesti eräitä ilmailuun liittyvän lainsäädännön nykyisiä säännöksiä, jotta komissio ja kansalliset viranomaiset voivat kriisin aikana helpommin torjua covid-19-pandemian negatiivisia seurauksia ja lievittää vaikutusta ilmailualaan. Näitä väliaikaisia toimenpiteitä ovat seuraavat: 1) lentoliikenteen harjoittajien toimilupien myöntämistä koskevien sääntöjen muuttaminen covid-19-pandemian aiheuttamien taloudellisten ongelmien varalta, 2) liikenneoikeuksien rajoittamiseen sovellettavien menettelyjen yksinkertaistaminen, 3) maahuolintapalvelujen sopimusmenettelyjen tehostaminen ja 4) maahuolintasopimusten jatkaminen 31. joulukuuta 2021 saakka.

¹ Lähde: ATAG – Aviation benefits beyond borders 2018.

² Lähde: ACI.

³ Lähde: Eurocontrol.

⁴ Lähde: Global Distribution Systems.

⁵ Lähde: ACI/IATA.

1.1. Asetuksen (EY) N:o 1008/2008⁶ mukaisten lentoliikenteen harjoittajien toimilupien myöntämistä koskevien sääntöjen muuttaminen

Asetuksen (EY) N:o 1008/2008 mukaan jäsenvaltioiden on peruutettava sellaisen lentoliikenteen harjoittajan liikennelupa määräajaksi tai kokonaan, joka ei mahdollisesti kykene täyttämään senhetkisiä tai mahdollisia taloudellisia velvoitteitaan 12 kuukauden ajan. Vaihtoehtoisesti viranomaiset voivat myöntää tällaisille lentoyhtiöille väliaikaisen luvan. Väliaikaisen luvan tarkoituksena on antaa lentoyhtiölle mahdollisuus uudistaa rakenteitaan ja jatkaa toimintaansa edellyttäen, ettei turvallisuus vaarannu. Kokemus on kuitenkin osoittanut, että tämä antaa markkinoille hyvin kielteisen signaalin lentoyhtiön selviytymiskyvystä, mikä puolestaan pahentaa sen taloudellisia ongelmia erityisesti kassavirran osalta. On todennäköistä, että monet ennen kriisiä taloudellisesti terveet lentoyhtiöt päätyvät tilanteeseen, jossa niiden maksuvalmiusongelmat johtavat oikeudelliseen tarpeeseen peruuttaa niiden liikenneluvat määräajaksi tai kokonaan tai korvata ne väliaikaisella luvalla. Nykyisessä kriisissä tämä voi aiheuttaa tarpeettomia hallinnollisia rasitteita ilman selvää taloudellista tai turvallisuuteen liittyvää hyötyä.

Sen vuoksi ehdotetaan, että tämä jäsenvaltioille asetettu muodollinen velvoite keskeytetään väliaikaisesti edellyttäen, ettei turvallisuus vaarannu, ja samalla säilytetään jäsenvaltioiden velvollisuus valvoa lentoliikenteen harjoittajiensa taloudellista tilaa, jotta voidaan suojella matkustajia aiheettomilta turvallisuusriskeiltä ja antaa turvallisuusviranomaisille tarvittavat tiedot.

1.2. Asetuksen (EY) N:o 1008/2008 mukaisten kiireellisiä toimenpiteitä koskevien sääntöjen muuttaminen

Asetuksen (EY) N:o 1008/2008 21 artiklan mukaan jäsenvaltio voi evätä liikenneoikeuksien käytön, rajoittaa niitä tai asettaa niille ehtoja ennakoimattomista ja väistämättömistä olosuhteista johtuvien yllättävien ja lyhytaikaisten ongelmien ratkaisemiseksi. Jotta voidaan varmistaa, että tällaisessa toiminnassa noudatetaan suhteellisuus- ja avoimuusperiaatteita sekä puolueettomia ja syrjimättömiä perusteita, komissiolle ja muille jäsenvaltioille olisi viipymättä ilmoitettava tällaisista toimista ja esitettävä niille asianmukaiset perustelut. Jos tällaisia toimia vaativat ongelmat jatkuvat yli 14 päivän ajan, jäsenvaltion on ilmoitettava siitä komissiolle ja muille jäsenvaltioille, ja se voi komission suostumuksella jatkaa toimia edelleen enintään 14 päivän ajanjaksoin.

Komission hyväksyntä toiselle 14 päivän jaksolle ja periaatteessa jokaiselle sitä seuraavalle 14 päivän jaksolle myönnetään komission päätöksellä. Tällä säännöksellä on tarkoitus puuttua lyhytaikaisiin tilanteisiin, ja kokemus on jo osoittanut, ettei se sovellu covid-19-pandemiaan, jonka odotetaan kestävän useita kuukausia. Lisäksi siitä aiheutuisi tarpeetonta hallinnollista rasitetta komissiolle ja jäsenvaltioille. Asetuksen 21 artikla, jota sovelletaan ”lyhytaikaisiin ongelmiin”, ei selvästikään sovellu nykyiseen kriisiin.

Tämän vuoksi on tarpeen poiketa väliaikaisesti 21 artiklassa säädetyistä menettelyä koskevista vaatimuksista. Poikkeuksessa selvennetään, että jäsenvaltio voi tilapäisesti pitää voimassa perustellun ja oikeasuhteisen kiireellisen toimenpiteen yli 14 päivän ajan, mutta vain covid-19-pandemiaan selvästi liittyvien kansanterveysriskien ajan. Komissio voi niiden jäsenvaltioiden pyynnöstä, joita asia koskee, tai omasta aloitteestaan keskeyttää näiden toimien toteuttamisen, jos ne eivät ole 21 artiklan 1 kohdan vaatimusten mukaisia tai jos ne

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1008/2008, annettu 24. syyskuuta 2008, lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä (uudelleenlaadittu toisinto) (EUVL L 293, 31.10.2008, s. 3).

ovat muutoin yhteisön oikeuden vastaisia. Tätä varten jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kiireellisten toimenpiteidensä keston ja soveltamisalan muutoksista.

1.3. Sen ajanjakson pidentäminen, jonka aikana maahuolintapalvelujen tarjoajat voivat toimia unionin lentoasemilla direktiivin 96/67/EY⁷ mukaisesti

Jotta voidaan selviytyä tästä ennennäkemättömän laajasta äkillisestä toiminnan vähenemisestä ja auttaa maahuolintapalveluja tarjoavia yrityksiä saamaan varat, jotka ne tarvitsevat kattaakseen kiinteät kustannuksensa, jotka ovat maaliskuusta 2020 lähtien osoittautuneet huomattavasti tuloja suuremmiksi, jotkin jäsenvaltiot takaavat lainat, joita yritykset voivat hakea pankkitoiminnan harjoittajilta maksuvalmiuden vähimmäisperustan palauttamiseksi.

Yrityksille myönnettyihin pankkilainatakauksiin liittyy kuitenkin useita perusteita, joiden tarkoituksena on arvioida lainaa hakevan yrityksen kestävyyttä. Eräiden maahuolinnan markkinoilla toimivien yritysten toiminta tai osa siitä on kuitenkin luonteeltaan sellaista, että toimintajärjestelmä ei tarjoa takeita kestävyydestä, koska palvelujen tarjoajat valitaan enintään seitsemäksi vuodeksi direktiivin 96/67/EY 11 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti.

Konkurssit haittaisivat koko alaa (lentoasemia ja lentoyhtiöitä), koska ne rajoittaisivat kilpailua lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä ja johtaisivat maahuolintapalvelujen keskeytymiseen, mikä voisi myös haitata elpymistä. Sen vuoksi ehdotetussa asetuksessa säädetään, että poiketen siitä, mitä direktiivin 96/67/EY 11 artiklan 1 kohdan d alakohdassa säädetään, mainitussa 1 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen valittujen palveluntarjoajien sopimuksia, jotka päättyvät tämän asetuksen voimaantulopäivän ja 31. joulukuuta 2020 välisenä aikana, voidaan jatkaa 31. joulukuuta 2021 asti, jotta maahuolintapalvelujen tarjoajien lainanantajat saavat tarvittavan varmuuden myöntääkseen lainoja, joiden turvin palveluntarjoajat voivat välttää mahdollisen konkurssin. Pidennyksen uskotaan antavan riittävän varmuuden maahuolintapalvelujen tarjoajien lainanantajille. Lisäksi kriisi voi johtaa siihen, että maahuolintapalvelut eivät enää ole kannattavia, jolloin jotkin hallintoelimet voivat joutua hankkimaan tällaisia palveluja. On syytä muistaa, että tällaisissa tapauksissa sovelletaan direktiiviä 2014/25/EU⁸.

1.4. Kiireellisen menettelyn käyttöönotto maahuolintapalvelujen tarjoajien valitsemiseksi covid-19-kriisin aikana

Direktiivin 96/67/EY 11 artiklan 1 kohdan e alakohdassa säädetään, että jos maahuolintapalvelujen tarjoaja lopettaa toimintansa ennen sen määräajan päättymistä, joksi palveluntarjoaja on valittu mainitun artiklan mukaisella tarjouskilpailulla, tilalle valitaan 11 artiklan 1 kohdassa säädetyn menettelyn perusteella uusi palveluntarjoaja.

Covid-19-pandemian kaltaisissa olosuhteissa on mahdollista, että lentoasemilla, joilla maahuolintapalvelujen tarjoajien määrää on direktiivin 96/67/EY 6 artiklan 2 kohdan ja 9 artiklan mukaisesti rajoitettu, yksi palveluntarjoajista tekee konkurssin ja tämä palveluntarjoaja on korvattava nopeasti. Direktiivin 11 artiklan 2 kohdassa säädetään, että lentoaseman pitäjä voi itse tarjota maahuolintapalveluja osallistumatta tarjouskilpailuun. Tämä voi kuitenkin kattaa vain ajan, joka tarvitaan uuden tarjouskilpailun järjestämiseen, ja on epätodennäköistä, että lentoasemat, jotka eivät vielä tarjoa maahuolintapalveluja, voisivat

⁷ Neuvoston direktiivi 96/67/EY, annettu 15 päivänä lokakuuta 1996, pääsystä maahuolinnan markkinoille yhteisön lentoasemilla (EYVL L 272, 15.10.1996, s. 36).

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesija energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 243).

tarjota kyseiset palvelut näin nopeasti. Samaa rajoitusta sovelletaan sellaisten lentoyhtiöiden omahuolintaan, joilla ei ole merkittävää läsnäoloa kyseisellä lentoasemalla.

Näin ollen covid-19-pandemian yhteydessä ja direktiivistä 96/67/EY poiketen, jos yksi tai useampi maahuolintapalvelujen tarjoaja joutuu lopettamaan toiminnan lentoasemalla covid-19-pandemian aikana ja sen vaikutuksiin suoraan liittyvistä syistä, tässä ehdotetuilla väliaikaisilla säännöksillä annetaan lentoaseman pitäjälle mahdollisuus valita maahuolintapalvelujen tarjoaja suoraan ilman 11 artiklan 1 kohdan mukaista valintamenettelyä enintään kuuden kuukauden ajaksi.

Muutoksilla annetaan myös komissiolle mahdollisuus pidentää asianomaisia ajanjaksoja delegoidulla säädöksellä, joka voidaan hyväksyä kiireellisellä menettelyllä.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

2.1. Oikeusperusta

Aloite perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 100 artiklan 2 kohtaan, joka mahdollistaa kaikkien lentoliikennettä koskevien asianmukaisten säännösten antamisen, ja se oli perustana jo asetuksen (EY) N:o 1008/2008 ja direktiivin 96/67/EY antamiselle.

2.2. Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)

Seuraavassa luetelluista syistä ehdotuksen tavoitteita ei voida saavuttaa riittävällä tavalla pelkästään jäsenvaltioiden toimin. Jäsenvaltiot eivät asetuksen (EY) N:o 1008/2008 9 artiklan 1 kohdan toisen virkkeen edellytysten täyttyessä saa mainitun asetuksen mukaan pitää liikennelupaa voimassa peruuttamatta sitä määrääjäksi tai kokonaan taikka myöntämättä väliaikaista lupaa. Tätä sovelletaan riippumatta olosuhteista – esimerkiksi covid-19-pandemiatilanteesta – ja silloinkin, kun maksuvalmiusongelmat ovat luonteeltaan vain tilapäisiä. Liikennerajoitusten osalta asetuksessa sallitaan toimenpiteet, jotka kestävät yli 14 päivää, ainoastaan komission luvalla, joka on saatava kullekin asianomaiselle ajanjaksolle. Direktiivissä 96/67/EY ei sallita vaikeuksiin joutuneiden maahuolintapalvelujen tarjoajien korvaamista kiireellisellä menettelyllä eikä maahuolintapalvelujen tarjoajien toimintakauden pidentämistä. Tämä voidaan mahdollistaa ainoastaan sisällyttämällä asetukseen (EY) N:o 1008/2008 uusia väliaikaisia säännöksiä, joissa säädetään poikkeuksesta direktiivin 96/67/EY 11 artiklaan.

2.3. Suhteellisuusperiaate

Ehdotuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen nykyisen covid-19-pandemian vaikutusten lieventämistä koskevan tavoitteen saavuttamiseksi asetusta (EY) N:o 1008/2008 ja direktiiviä 96/67/EY sovellettaessa. Ehdotettu toimenpide on näin ollen oikeasuhteinen myös ehdotettujen väliaikaisten toimenpiteiden rajoitettuun keston nähden.

2.4. Toimintatavan valinta

Oikeudellisen välineen on tavoitteensa saavuttaakseen oltava suoraan ja yleisesti sovellettava. Sen vuoksi sopivin sääntelytapa on asetus.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

3.1. Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset

Kyseessä on kiireellinen toimenpide, jonka syynä on covid-19-epidemian leviäminen.

3.2. Sidosryhmien kuuleminen

Asian kiireellisyyden vuoksi sidosryhmien virallista kuulemista ei ole toteutettu. Sekä jäsenvaltioiden viranomaiset että sidosryhmät ovat kuitenkin pyytäneet komissiota antamaan ehdotuksen aiheellisista toimenpiteistä asetuksen (EY) N:o 1008/2008 osalta ja direktiivissä 93/67/EY tarkoitetusta maahuolintapalvelujen tarjoamisesta unionin lentoasemilla.

3.3. Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö

Kuten edellä selitettiin, asiantuntemuksen asianmukainen kerääminen ei ollut mahdollista tilanteen kiireellisyyden vuoksi. Komissio on kuitenkin hyödyntänyt kokemuksiaan jäsenvaltioiden ja ilmailualan sidosryhmien kanssa käydystä yhteydenpidosta, johon on sisällyttänyt myös asiantuntijoiden kuulemisia.

3.4. Vaikutustenarviointi

Asian kiireellisyyden vuoksi vaikutustenarviointia ei ole toteutettu.

3.5. Perusoikeudet

Ei sovelleta.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ei sovelleta.

5. LISÄTIEDOT

5.1. Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Toimenpiteeseen ei sisälly erityisiä seuranta- tai raportointijärjestelyjä, mutta komissiolle olisi annettava tehtäväksi seurata covid-19-pandemian kehittymistä ja sen vaikutusta lentoliikenteeseen, ja sille olisi tarvittaessa siirrettävä valta antaa delegoitu säädös, jolla pidennetään toimenpiteen kattamia ajanjaksoja.

5.2. Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset

Ehdotuksessa on seuraavat neljä osaa:

- (1) Asetuksen (EY) N:o 1008/2008 9 artiklaan lisätään uusi 1 a, 1 b ja 1 c kohta, jotta jäsenvaltio voi 1. maaliskuuta 2020 ja 31. joulukuuta 2020 välisenä aikana tehdyn arvioinnin perusteella olla peruuttamatta määräajaksi tai kokonaan lentoliikenteen harjoittajan liikennelupaa, vaikka se ei olisikaan enää vakuuttunut siitä, että yhteisön lentoliikenteen harjoittaja kykenee täyttämään nykyiset ja mahdolliset velvoitteensa 12 kuukauden aikana, edellyttäen, ettei turvallisuus vaarannu ja että on olemassa todelliset mahdollisuudet tyydyttävään taloudelliseen uudelleenjärjestelyyn 12 kuukauden kuluessa. Komissio voi asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa pidentää tätä aikaa delegoidulla säädöksellä, joka voidaan hyväksyä kiireellisellä menettelyllä.

- (2) Asetukseen (EY) N:o 1008/2008 lisätään uusi 21 a artikla, jotta jäsenvaltiot voivat tietyin edellytyksin evätä liikenneoikeuksien käytön, rajoittaa niitä tai asettaa niille ehtoja, jos tämä on tarpeen covid-19-pandemian hillitsemiseksi 1. maaliskuuta 2020 ja 31. joulukuuta 2020 välisenä aikana. Komissio voi asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa pidentää tätä aikaa delegoidulla säädöksellä, joka voidaan hyväksyä kiireellisellä menettelyllä.
- (3) Uudessa 24 a artiklassa, joka muodostaa asetuksen (EY) N:o 1008/2008 uuden IV a luvun, annetaan lentoaseman pitäjille mahdollisuus pidentää direktiivistä 96/67/EY poiketen maahuolintapalvelujen tarjoajien sopimuksia 31. joulukuuta 2021 asti. Sen mukaan lentoaseman pitäjä voi lisäksi valita maahuolintapalvelun tarjoajan suoraan enintään kuuden kuukauden ajaksi. Komissio voi asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa pidentää tätä aikaa delegoidulla säädöksellä, joka voidaan hyväksyä kiireellisellä menettelyllä. Tämä muutos asetuksen (EY) N:o 1008/2008 soveltamisalaan on otettu huomioon 1 artiklan 1 kohdan muutoksessa.
- (4) Asetuksen (EY) N:o 1008/2008 uudessa 25 a ja 25 b artiklassa säädetään asetuksen (EY) N:o 1008/2008 ehdotetussa 9 artiklan 1 b kohdassa, 21 a artiklan 4 kohdassa ja 24 a artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen delegoitujen säädösten hyväksymismenettelystä.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS**lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1008/2008 muuttamisesta covid-19-pandemian vuoksi**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 100 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon¹⁰,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Covid-19-pandemia on johtanut lentoliikenteen määrän romahtamiseen, mikä johtuu kysynnän merkittävästä vähenemisestä ja suorista toimenpiteistä, kuten rajojen sulkemisesta ja jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden toteuttamista lentoliikennekielloista pandemian hillitsemiseksi.
- (2) Euroopan lennonvarmistusjärjestössä, jäljempänä 'Eurocontrol', toimivan EU:n verkon hallinnoijan julkaisemat luvut osoittavat lentoliikenteen Euroopan alueella vähentyneen maaliskuun 2020 lopussa noin 90 prosenttia verrattuna maaliskuuhun 2019. Lentoliikenteen harjoittajat ovat ilmoittaneet varauksiensa vähentyneen huomattavasti ja peruuttavansa lentoja talviaikataulukaudella 2019–2020 ja kesäaikataulukaudella 2020 pandemian vuoksi. Kysynnän äkillinen lasku ja ennennäkemätön peruutusten määrä ovat aiheuttaneet lentoliikenteen harjoittajille vakavia maksuvalmiusongelmia, jotka ovat suoraan yhteydessä covid-19-pandemiaan.
- (3) Unionin lentoliikenteen harjoittajat, jotka olivat taloudellisesti terveitä ennen covid-19-pandemiaa, ovat joutuneet maksuvalmiusongelmiin, jotka voivat johtaa niiden liikenneluvan peruuttamiseen määräajaksi tai kokonaan tai sen korvaamiseen väliaikaisella luvalla ilman rakenteellista taloudellista tarvetta. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1008/2008¹¹ 9 artiklan 1 kohdan mukaisen

⁹ EUVL C , , s. .

¹⁰ EUVL C , , s. .

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1008/2008, annettu 24 päivänä syyskuuta 2008, lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä (EUVL L 293, 31.10.2008, s. 3).

väliaikaisen luvan myöntäminen voisi antaa markkinoille kielteisen signaalin lentoyhtiön selviytymiskyvystä, mikä puolestaan pahentaisi sen suhdanteellisia taloudellisia ongelmia. Sen vuoksi on aiheellista, ettei tällaisten lentotoiminnan harjoittajien liikennelupaa peruuteta maaliskuun 2020 ja 31 päivän joulukuuta 2020 välisenä aikana tehdyn arvioinnin perusteella määräajaksi tai kokonaan edellyttäen, ettei turvallisuus vaarannu ja että on olemassa todelliset mahdollisuudet tyydyttävään taloudelliseen uudelleenjärjestelyyn 12 kuukauden kuluessa. Tämän 12 kuukauden jakson päättyessä unionin lentoliikenteen harjoittajaan olisi sovellettava asetuksen (EY) N:o 1008/2008 9 artiklan 1 kohdassa säädettyä menettelyä. Asetuksen (EY) N:o 1008/2008 9 artiklan 2 kohdassa säädetyn velvoitteen, joka koskee ilmoittamista komissiolle, olisi katsottava koskevan myös päätöksiä olla peruuttamatta liikennelupia määräajaksi tai kokonaan.

- (4) Niiden kiireellisten toimenpiteiden lisäksi, joita voitaisiin soveltaa asetuksen (EY) N:o 1008/2008 21 artiklan mukaisesti sellaisten äkillisten lyhytaikaisten ongelmien yhteydessä, jotka johtuvat ennalta arvaamattomista ja väistämättömistä olosuhteista, jäsenvaltioiden olisi voitava evätä liikenneoikeuksien käyttö, rajoittaa niitä tai asettaa niille ehtoja covid-19-pandemiasta johtuvien mahdollisesti pitkäkestoisten ongelmien käsittelemiseksi. Covid-19-pandemian yhteydessä toteutettavien kiireellisten toimenpiteiden olisi oltava suhteellisuus- ja avoimuusperiaatteiden mukaisia, ja niiden olisi perustuttava asetuksen (EY) N:o 1008/2008 21 artiklan mukaisesti sovellettaviin puolueettomiin ja syrjimättömiin perusteisiin.
- (5) Lentoasemilla, joilla maahuolintapalvelujen tarjoajien määrää on neuvoston direktiivin 96/67/EY¹² 6 artiklan 2 kohdan ja 9 artiklan mukaisesti rajoitettu, palveluntarjoajat voidaan valita enintään seitsemän vuoden ajaksi. Palveluntarjoajilla, joiden osalta tämä määräaika on päättymässä, voi tästä syystä olla vaikeuksia saada rahoitusta. Sen vuoksi kyseistä määräaika olisi pidennettävä.
- (6) Covid-19-pandemian johdosta lentoasemilla, joilla maahuolintapalvelujen tarjoajien määrää on rajoitettu, yksi tai useampi palveluntarjoaja voi lopettaa palvelujen tarjoamisen tietyllä lentoasemalla ennen kuin uusi palveluntarjoaja voidaan direktiivin 96/67/EY 11 artiklan 1 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen valita. Tällaisissa olosuhteissa on asianmukaista, että lentoaseman pitäjä voi päättää valita suoraan maahuolintapalvelujen tarjoajan tarjoamaan palveluja enintään kuuden kuukauden ajaksi. Jos lentoaseman pitäjän on covid-19-pandemian vuoksi hankittava maahuolintapalveluja ja se on Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/25/EU¹³ 4 artiklassa tarkoitettu hankintayksikkö, sen on noudatettava direktiiviä 2014/25/EU.
- (7) Covid-19-pandemian kehittymistä ja sen vaikutusta lentoliikenteeseen jatkossa on vaikea ennustaa. Komission olisi jatkuvasti analysoitava covid-19-pandemian vaikutusta lentoliikennealaan, ja unionin olisi voitava ilman aiheetonta viivytystä pidentää aikaa, jona tässä asetuksessa säädettyjä toimenpiteitä sovelletaan, jos epäsuotuisat olosuhteet jatkuvat.
- (8) Jotta voidaan tarvittaessa ja perustelluissa tapauksissa pidentää ajanjaksoa, jonka aikana toimivaltaiset lupaviranomaiset voivat päättää olla peruuttamatta liikenneluvat

¹² Neuvoston direktiivi 96/67/EY, annettu 15 päivänä lokakuuta 1996, pääsystä maahuolinnan markkinoille yhteisön lentoasemilla (EYVL L 272, 15.10.1996, s. 36).

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesija energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 243).

määrääjäksi tai kokonaan, ajanjaksoa, jonka aikana jäsenvaltiot voivat evätä liikenneoikeuksien käytön, rajoittaa niitä tai asettaa niille ehtoja, sekä ajanjaksoa, jonka aikana maahuolintapalvelujen tarjoajien sopimuksia voidaan jatkaa ja jonka aikana lentoaseman pitäjä voi valita suoraan maahuolintapalvelujen tarjoajan, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan asetusta (EY) N:o 1008/2008. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.

- (9) Ottaen huomioon ehdotettujen toimenpiteiden perusteena olevien poikkeuksellisten olosuhteiden aiheuttama kiireellisyys ja koska tarvittavat toimenpiteet olisi alan vakavien ja välittömien ongelmien ratkaisemiseksi toteutettava nopeasti, on aiheellista säätää poikkeuksesta Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen, Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimukseen liitettyssä, kansallisten parlamenttien asemasta unionissa tehdyssä pöytäkirjassa N:o 1 olevassa 4 artiklassa tarkoitettuun kahdeksan viikon ajanjaksoon.
- (10) Covid-19-pandemian ennakoimaton ja äkillinen puhkeaminen sekä asiaa koskevien toimenpiteiden hyväksymiseksi tarvittavat lainsäädäntömenettelyt aiheuttivat sen, ettei tällaisia toimenpiteitä ole voitu toteuttaa ajoissa. Sen vuoksi tämän asetuksen säännösten olisi katettava myös sen voimaantuloa edeltävä ajanjakso. Näiden säännösten luonne huomioon ottaen tällainen lähestymistapa ei saisi loukata asianomaisten henkilöiden oikeutettuja odotuksia.
- (11) Sen vuoksi asetusta (EU) N:o 1008/2008 olisi muutettava.
- (12) Koska vahvistettavat toimenpiteet ovat poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi kiireellisiä, on aiheellista säätää tämän asetuksen välittömästä voimaantulosta,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetusta (EY) N:o 1008/2008 seuraavasti:

- (1) Korvataan 1 artiklan 1 kohta seuraavasti:

”1. Tässä asetuksessa säädetään yhteisön lentoliikenteen harjoittajien toimilupien myöntämisestä, yhteisön lentoliikenteen harjoittajien oikeudesta harjoittaa yhteisön sisäistä lentoliikennettä ja yhteisön sisäisen lentoliikenteen hinnoittelusta. Siinä annetaan myös väliaikaisia sääntöjä, jotka koskevat maahuolintapalvelujen tarjoamista unionin lentoasemilla.”

- (2) Lisätään 9 artiklaan 1 a, 1 b ja 1 c kohta seuraavasti:

”1 a. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen, 1 päivän maaliskuuta 2020 ja 31 päivän joulukuuta 2020 välisenä aikana tehtyjen arvioiden perusteella toimivaltainen lupaviranomainen voi

ennen kyseisen ajan päättymistä päättää olla peruuttamatta määräajaksi tai kokonaan unionin lentoliikenteen harjoittajan liikenneluvan edellyttäen, ettei turvallisuus vaarannu ja että on olemassa todelliset mahdollisuudet tyydyttävään taloudelliseen uudelleenjärjestelyyn seuraavien 12 kuukauden aikana. Toimivaltaisen viranomaisen on tarkasteltava kyseisen unionin lentoliikenteen harjoittajan toimintaa tämän 12 kuukauden ajanjakson päättyessä ja päätettävä, onko liikennelupa peruutettava määräajaksi tai kokonaan ja onko myönnettävä väliaikainen liikennelupa 1 kohdan perusteella.

1 b. Jos komissio toteaa Eurocontrolin julkaisemien tietojen perusteella, että lentoliikenteen väheneminen edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna jatkuu ja on omiaan jatkumaan edelleenkin, ja katsoo parhaiden käytettävissä olevien tieteellisten tietojen perusteella, että tällainen tilanne johtuu covid-19-pandemian vaikutuksesta, komissio antaa 25 a artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan 1 a kohdassa tarkoitettua 1 päivän maaliskuuta 2020 ja 31 päivän joulukuuta 2020 välistä ajanjaksoa.

1 c. Komissio seuraa tilannetta jatkuvasti käyttäen 1 b kohdassa vahvistettuja perusteita. Komissio esittää käytettävissään olevien tietojen perusteella asiasta yhteenvetokertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään 15 päivänä marraskuuta 2020. Jos 1 b kohdassa mainitut perusteet täyttyvät, komissio antaa 1 b kohdassa tarkoitettua delegoidun säädöksen mahdollisimman pian.

1 d. Tämän artiklan nojalla annettaviin delegoituihin säädöksiin sovelletaan 25 b artiklassa säädettyä menettelyä, kun tämä on tarpeen erittäin kiireellisessä tapauksessa, joka liittyy unionin lentoliikenteeseen kohdistuvien covid-19-pandemian vaikutusten pitkittymiseen.”

(3) Lisätään 21 a artikla seuraavasti:

”21 a artikla

Covid-19-pandemiaan liittyvät kiireelliset toimenpiteet

1. Sen estämättä, mitä 21 artiklassa säädetään, jäsenvaltiot voivat 1 päivän maaliskuuta 2020 ja 31 päivän joulukuuta 2020 välisenä aikana ilman 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua komission suostumusta evätä liikenneoikeuksien käytön, rajoittaa niitä tai asettaa niille ehtoja, jos tämä on tarpeen covid-19-pandemian torjumiseksi. Tällaisten toimien on oltava suhteellisuus- ja avoimuusperiaatteiden mukaisia ja perustuttava puolueettomiin ja syrjimättömiin perusteisiin.
2. Jäsenvaltion on viipymättä ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille tällaisista toimista ja niiden kestosta sekä toimitettava niille asianmukaiset perustelut. Jos jäsenvaltio muuttaa, keskeyttää tai peruuttaa tällaisia toimia tämän asetuksen voimaantulon jälkeen, sen on ilmoitettava asiasta komissiolle ja muille jäsenvaltioille.
3. Komissio voi niiden jäsenvaltioiden pyynnöstä, joita asia koskee, tai omasta aloitteestaan keskeyttää 2 artiklassa tarkoitettujen toimien toteuttamisen, jos ne eivät ole 1 kohdan vaatimusten mukaisia tai jos ne ovat muutoin yhteisön oikeuden vastaisia.
4. Jos komissio katsoo covid-19-pandemian jatkumisen vahvistavan parhaan tieteellisen tietämyksen, näytön ja tietojen perusteella, että jäsenvaltioiden liikenneoikeuksien käytölle asettamat rajoitukset tai ehdot ovat todennäköisesti tarpeen 1 kohdassa tarkoitettua ajanjakson jälkeen, komissio antaa 25 a artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä kyseisen ajanjakson muuttamiseksi.

5. Komissio seuraa tilannetta jatkuvasti käyttäen 4 kohdassa tarkoitettuja perusteita. Komissio esittää käytettävissä olevien tietojen perusteella asiasta yhteenvetokertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään 15 päivänä marraskuuta 2020. Komissio antaa tarvittaessa 4 kohdassa tarkoitettun delegoidun säädöksen mahdollisimman pian.
 6. Tämän artiklan nojalla annettaviin delegoituihin säädöksiin sovelletaan 25 b artiklassa säädettyä menettelyä, kun tämä on tarpeen erittäin kiireellisessä tapauksessa, joka liittyy unionin lentoliikenteeseen kohdistuvien covid-19-pandemian vaikutusten pitkittymiseen.”
- (4) Lisätään IV a luku ja 24 a artikla seuraavasti:

”IV a LUKU

MAAHUOLINTAPALVELUJA KOSKEVAT VÄLIAIKAiset SÄÄNNÖT

24 a artikla

1. Poiketen siitä, mitä direktiivin 96/67/EY 11 artiklan d alakohdassa säädetään, lentoaseman pitäjä voi jatkaa 31 päivään joulukuuta 2021 mainitun direktiivin 11 artiklan 1 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen valittujen maahuolintapalvelujen tarjoajien sopimuksia, joiden voimassaolo päättyy [lisätään tämän asetuksen voimaantulopäivä] ja 31 päivän joulukuuta 2020 välisenä aikana.
2. Poiketen siitä, mitä direktiivin 96/67/EY 11 artiklan e alakohdassa säädetään, lentoaseman pitäjä voi 1 päivän maaliskuuta 2020 ja 31 päivän joulukuuta 2020 välisenä ajanjaksona, jos maahuolintapalvelujen tarjoaja lopettaa toimintansa ennen sen kauden päättymistä, joksi palveluntarjoaja on valittu, valita suoraan maahuolintapalvelujen tarjoajan tarjoamaan palveluja enintään kuuden kuukauden ajaksi tai 31 päivään joulukuuta 2020 asti sen mukaan, kumpi näistä ajankohdista on pidempi, sanotun kuitenkin rajoittamatta direktiivin 2014/25/EU soveltamista.
3. Jos komissio Eurocontrolin julkaisemien tietojen perusteella toteaa, että lentoliikenteen väheneminen edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna jatkuu ja on omiaan jatkumaan edelleenkin, että tällainen tilanne johtuu covid-19-pandemian vaikutuksesta ja että siitä on tuloksena maahuolintapalvelujen keskeytyminen unionin lentoasemilla tai niillä toimivien maahuolintapalvelujen tarjoajien vaikeuksia saada rahoitusta, komissio antaa 25 a artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua ajanjaksoa.
4. Komissio seuraa tilannetta jatkuvasti käyttäen 3 kohdassa vahvistettuja perusteita. Komissio esittää käytettävissään olevien tietojen perusteella asiasta yhteenvetokertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään 15 päivänä marraskuuta 2020. Komissio antaa tarvittaessa 3 kohdassa säädetyn delegoidun säädöksen mahdollisimman pian.
5. Tämän artiklan nojalla annettaviin delegoituihin säädöksiin sovelletaan 25 b artiklassa säädettyä menettelyä, kun tämä on tarpeen erittäin kiireellisessä tapauksessa, joka liittyy unionin lentoliikenteeseen kohdistuvien covid-19-pandemian vaikutusten pitkittymiseen.
6. Komissio seuraa tilannetta jatkuvasti käyttäen 3 kohdassa vahvistettuja perusteita. Komissio esittää käytettävissään olevien tietojen perusteella asiasta yhteenvetokertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään 15

päivänä marraskuuta 2020. Komissio antaa tarvittaessa 3 kohdassa säädetyn delegoidun säädöksen.

7. Tämän artiklan nojalla annettaviin delegoituihin säädöksiin sovelletaan 4 artiklassa säädettyä menettelyä, kun tämä on tarpeen erittäin kiireellisessä tapauksessa, joka liittyy unionin lentoliikenteeseen kohdistuvien covid-19-pandemian vaikutusten pitkittymiseen.”
- (5) Lisätään 25 a ja 25 b artikla seuraavasti:

”25 a artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.
2. Siirretään komissiolle tämän asetuksen voimaantulosta yhden vuoden ajaksi tässä artiklassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 9 artiklan 1 b kohdassa, 21 a artiklan 4 kohdassa ja 24 a artiklan 3 kohdassa tarkoitettun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempanä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
6. Tämän artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

25 b artikla

Kiireellinen menettely

1. Tämän artiklan nojalla annetut delegoidut säännökset tulevat voimaan viipymättä, ja niitä sovelletaan niin kauan, kuin niitä ei vastusteta 2 kohdan mukaisesti. Kun delegoitu säädös annetaan tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, esitetään samalla ne perusteet, joiden vuoksi sovelletaan kiireellistä menettelyä.
2. Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat 25 a artiklassa tarkoitettun menettelyn mukaisesti vastustaa delegoitua säädöstä. Siinä tapauksessa komissio kumoaa säädöksen välittömästi sen jälkeen, kun Euroopan parlamentin tai neuvoston päätös vastustaa sitä on annettu sille tiedoksi.”

*2 artikla****Voimaantulo***

Tämä asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja